

Activitats i estudis de l'Associació Arqueològica de Girona (2008)

per Joan Abad, Albert Aulines, Pere Canton i Jordi Masbernat

LA INVESTIGACIÓ

En el camp de la recerca, la nostra activitat s'ha centrat en sortides de camp enfocades a prospeccionar i localitzar jaciments arqueològics del període paleolític a les comarques gironines. Ha estat possible assolir aquest objectiu al Pla d'en Serra (Sant Gregori), al Puig d'en Patxíc (Roses), a Mas Vicenç (Pontós) i a La República (Palol de Revardit).

Al Pla d'en Serra (Sant Gregori), Albert Aulines hi ha realitzat nombroses sortides tant bon punt va tenir coneixement de l'inici de les obres de construcció, actualment paralitzades, d'aquesta nova zona residencial. La hipòtesi de treball era clara: anys enrera (veure *Quaderns de treball* números 11 i 12), juntament amb Joan Abad, havíem localitzat dos jaciments arqueològics (Domeny, l'any 1999, i La Jueria, l'any 2002) molt pròxims al Pla d'en Serra i situats en un context geogràfic i geològic idèntic (colada de basalt del volcà Puig d'Adri). Per això pensàvem que calia investigar si hi havia continuïtat de materials arqueològics al Pla d'en Serra. Aquesta línia de treball es va confirmar: les recerques van ser especialment positives en dues ocasions (27 de

gener i 3 de març de 2008), tal com comentem en l'article inclòs en aquest *Quadern de treball* número 16 (*"Localització d'un altre jaciment del paleolític inferior al Pla de Sant Gregori: El Pla d'en Serra"*) i al qual remetem el lector.

El 27 de gener de 2008 també vam realitzar una prospecció a la zona de La República on s'hi estan realitzant les obres de l'AVE. Aquesta recerca va comportar la troballa d'un ascle de quarsita situat damunt d'una pila de terres que estava situada a mà dreta de l'autovia de Girona a Banyoles just on hi l'encreuament de la carretera que porta de Sant Julià de Ramis a Girona (figura 1).

Al Puig d'en Patxíc (Roses), les prospeccions arqueològiques dutes a terme per Pere Canton han permès identificar-hi instruments lítics del paleolític inferior (figura 2). En aquest mateix *Quadern* número 16, hi ha tot un article que explica amb detall la descoberta del jaciment i de la seva indústria lítica (*"Els homínids a Roses"*, de Pere Canton).

Entre finals de 2007 i principis de 2008, Joan Abad va localitzar 19 instruments lítics atribuïbles al període

Figura 1. Ascle de quarsita localitzat a La República (Palol de Revardit).

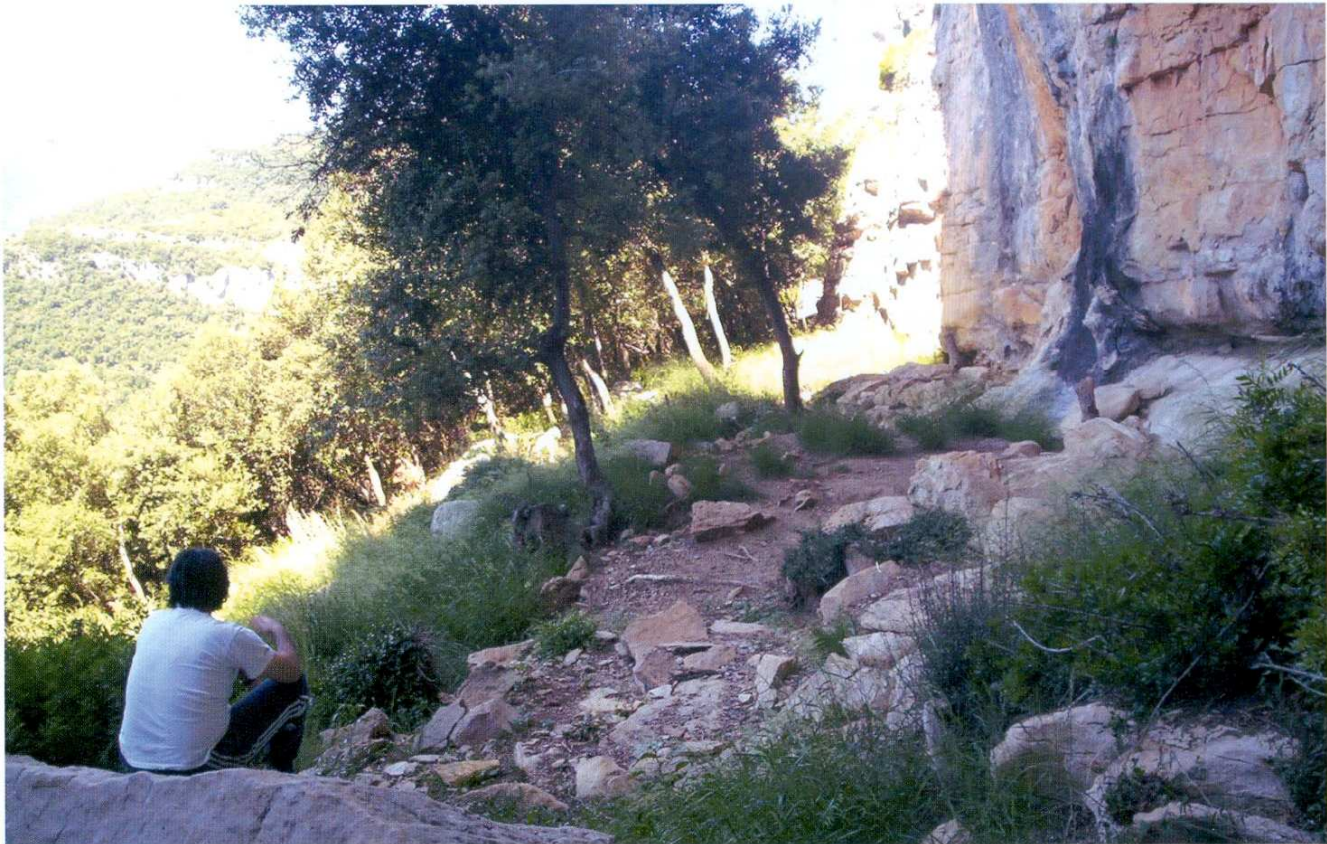
Les obres de construcció de l'AVE que, des de l'any 2007, s'estan duent a terme a l'entorn de Girona van permetre posar al descobert una ascle de quarsita situada damunt una pila de terres a la zona de La República

paleolític a l'entorn de Mas Vicenç (Pontós). La troballa d'aquesta indústria és especialment significativa perquè les evidències del fenomen paleolític a l'Alt Empordà són, a dia d'avui, molt escasses en contrast amb d'altres àrees de les comarques gironines (el massís del Montgrí, La Selva, el Pla de l'Estany o la vall mitjana del Ter). És per això que en aquest *Quadern 16* hem dedicat un article específic al tema del paleolític a l'Alt Empordà ("El paleolític a l'Alt Empordà l'any 2008") i un d'específic per la jaciment de Mas Vicenç ("Mas Vicenç (Pontós): un jaciment del paleolític a l'Alt Empordà") i un altre pel jaciment del Puig d'en Patxic ("Els homínids a Roses").

Finalment, comentarem que el 4 de juliol de 2008, un de nosaltres (A.A.) i Jordi Serra van dur a terme una visita a la Balma de la Xemeneia (Amer). Amb tristesa vam poder comprovar *in situ* (figura 3) l'estat d'abandonament total i la desprotecció tant del jaciment arqueològic com del seu entorn i accés (la pista forestal que porta al jaciment recentment ha estat inhabilitada per mitjà de la construcció d'una profunda rasa, just després de Cal Sastre). En l'article "Un exmple de desprotecció del patrimoni

Figura 2. Chopper de quars (BN1GC) localitzat per Pere Canton al Puig d'en Patxic (Roses)

Figura 3. Divendres 4 de juliol de 2008 - Balma de la Xemeneia (Amer).

A la imatge es pot veure l'actual estat del jaciment (deplorable si ho comparem amb els anys 2001 a 2004 mentre s'hi duïen les excavacions), tant de l'espai arqueològic com del seu entorn. Aquesta imatge és un exemple de la despreocupació i desprotecció que, en certes zones, viu el patrimoni arqueològic a Catalunya l'any 2008 per part de les administracions públiques que, en teoria, han de tenir cura del nostre Patrimoni Cultural.

arqueològic a Catalunya", inclòs dins aquest mateix *Quadern número 16*, ens referim a aquesta qüestió.

ÀMBIT SOCIAL

Aquest 2008 membres de la nostra entitat hem participat en la redacció de dos llibres. Per una banda, a principis d'any, la nostra entitat va editar la monografia de la Balma de la Xemeneia (figura 4), la qual havia estat redactada l'any 2005 i que per motius que ja vam explicar en les pàgines 146-148 del *Quadern número 14 (2006)* no havíem pogut publicar anteriorment. Finalment, per tant, i malgrat totes les dificultats administratives possibles, hagudes i per haver, el nostre esforç s'ha vist mínimament recompensat i, almenys, quedarà per anys vinents o, qui sap, per futures generacions, la primera monografia d'aquest malaguanyat jaciment amerenc.

I, de l'altra banda, hem participat en un capítol -l'apartat dedicat a la prehistòria- del llibre *Història de la Garrotxa*, el qual és el cinquè volum de la col·lecció *Història de les comarques gironines* editada per la Diputació de Girona (figura 5). A més, direm també que membres de la nostra entitat (A.A.) vam assistir a l'acte de presentació d'aquest volum, la qual va tenir lloc el dia 28 de juny de 2008 a la Sala Sant Jordi de la Caixa de Catalunya d'Olot.

L'Assemblea anual de l'Associació va tenir lloc el 26 de gener de 2008. En la reunió hi van ser presents Jordi Masbernat, Conxita Roca, Enric Bach, Joan Abad, Pere Canton i Albert Aulines. Es van presentar les recents publicacions de l'entitat (el *Quadern de treball número 15* i la monografia de la Balma de la Xemeneia), per una banda i, de l'altra, es van planificar els objectius i els continguts del proper *Quadern de treball*, el número 16, el qual ens vam proposar que surti publicat a finals d'aquest 2008.

A l'estiu d'aquest 2008 un de nosaltres (A.A.) va dur a terme un viatge al nord de la península ibèrica, en el transcurs del qual va visitar uns quants jaciments arqueològics (Atapuerca, Monte Castillo i Altamira). A partir de l'experiència viscuda en aquesta sortida (i en anteriors també al País Basc en els jaciments de Lezetxiki, Santimamiñe o de Valdegoba a Castella) es decideix realitzar un article de reflexió sobre el patrimoni arqueològic d'aquesta regió, el qual es publica en aquest *Quadern de treball número*

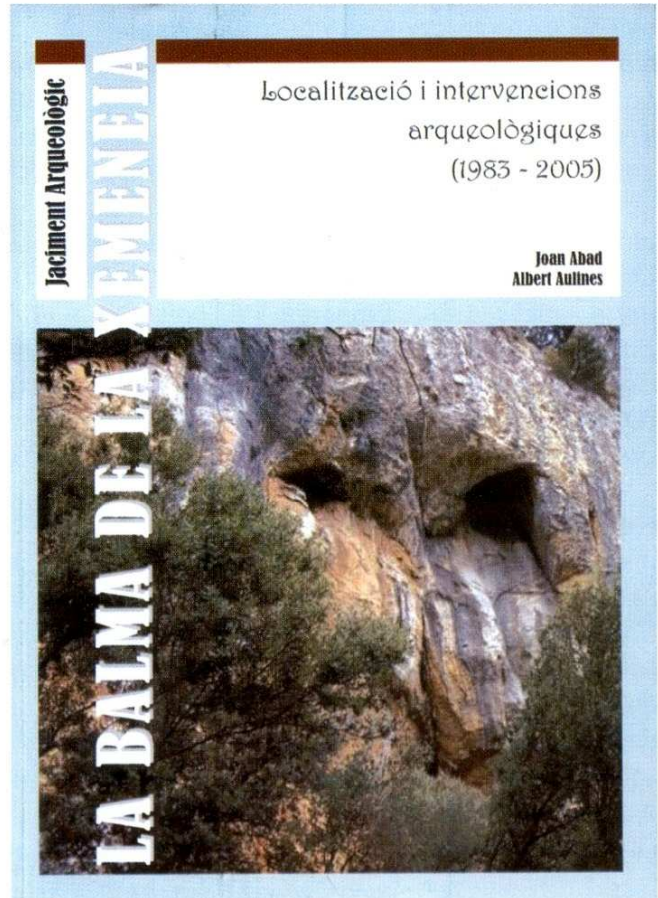
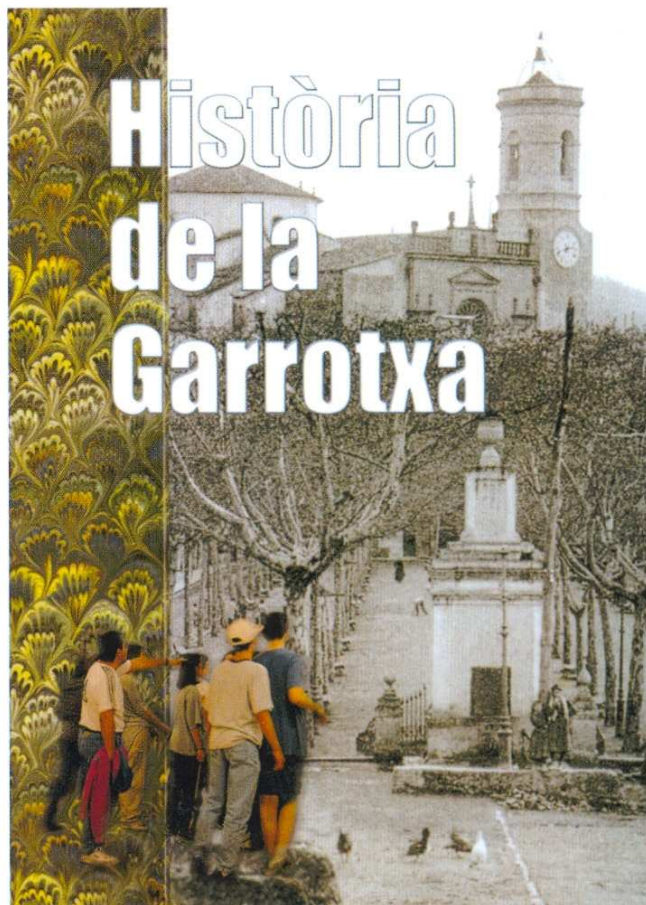

Figura 4. Portada de la monografia del jaciment arqueològic Balma de la Xemeneia (Amer).

16 (*“Un viatge al patrimoni arqueològic del nord peninsular: serra d’Atapuerca, Monte Castillo i Museu d’Altamira”*).

El divendres 3 d’octubre va tenir lloc al local “El Casino” de Caldes de Malavella l’inauguració de l’exposició “Ara fa 3,5 milions d’anys. El Camp dels Ninots”. L’exposició, que finalitzarà el 2 de novembre, és un recorregut per aquest extraordinari jaciment paleontològic: la història científica del jaciment i del seu equip d’excavació, l’entorn ecològic de Caldes durant el pliocè o la fauna i la flora d’aquell període. La part organitzadora de la inauguració estava formada pels companys Gerard Campeny, Bruno Gómez, Eudald Carbonell i Robert Sala. Membres de la nostra entitat (A.A.) van assistir en aquesta inauguració.

Per finalitzar, comentarem que a principis del 2009 haurem acabat la redacció d’un llibre sobre diferents temes relacionats amb la prehistòria de les comarques de Girona i que portarà per títol “Arrels profundes. Fragments del passat prehistòric a les comarques de Girona”.

Figura 5. Portada del llibre *Història de la Garrotxa*, el qual inclou l'article titulat “Les ocupacions humanes més antigues” de Joan Abad, Albert Aulines i Joan Garcia.